

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het „Voorstel voor een verordening van de Raad betreffende de bevoegdheid, het toepasselijke recht, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen, en de samenwerking op het gebied van onderhoudsverplichtingen”

(COM(2005) 649 final — 2005/0259 (CNS))

(2006/C 185/07)

Op 13 februari 2006 heeft de Raad besloten om het Europees Economisch en Sociaal Comité, overeenkomstig artikel 262 van het EG-Verdrag, te raadplegen over bovengenoemd Voorstel.

De gespecialiseerde afdeling Werkgelegenheid, sociale zaken, burgerschap, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 20 maart 2006 goedgekeurd. Rapporteur was de heer RETUREAU.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 20 en 21 april 2006 gehouden 426e zitting (vergadering van 20 april 2006) met 133 stemmen vóór en 3 stemmen tegen, bij 3 onthoudingen, onderstaand advies goedgekeurd.

1. Samenvatting van het EESC-advies

1.1 De materie waarop dit verordeningvoorstel betrekking heeft, valt onder artikel 65 van het EG-Verdrag; met als rechtsgrondslag voor onderhavig voorstel artikel 61c van dat verdrag. Ondanks de specifieke kenmerken van alimentatievorderingen en van het grensoverschrijdend innen hiervan, komt het verordeningvoorstel op passende wijze tegemoet aan de beginselen van evenredigheid en subsidiariteit, zowel ten opzichte van gerechtelijke instanties en nationale wetgeving als ten opzichte van justitiabelen.

1.2 Dit verordeningvoorstel betreft zowel het familierecht als de inning van alimentatievorderingen, waarbij in sociaal opzicht risico's op verpaupering bestaan die mede in overweging moeten worden genomen.

1.3 Daarnaast voldoet dit verordeningvoorstel aan de eisen inzake duidelijkheid en rechtszekerheid ten behoeve van de betrokken partijen, betrokken derden en betrokken overheden. Ook voorziet het in de bescherming van persoonsgegevens tegen elk gebruik dat niet te maken heeft met de beslechting van het geschil en met de vervulling van de alimentatieverplichtingen door de schuldenaar.

1.4 Het Comité steunt dit verordeningvoorstel, onder voorbehoud van de hierna volgende specifieke opmerkingen. Het is verheugd over de pogingen van de Commissie om tot goede wetgeving te komen, waarbij zij met name gebruik heeft gemaakt van voorafgaande raadpleging en van een vooraf uitgevoerde effectbeoordeling, hetgeen heeft geresulteerd in een wettekst van hoge kwaliteit. Ook is het ingenomen met het besluit om als rechtsvorm voor een verordening te kiezen, alsook met de gekozen rechtsgrondslag, waarmee deze materie beter kan worden geharmoniseerd telkens wanneer een onderdeel daarvan een Europees karakter vertoont, al blijven tussen de nationale wetgevingen verschillen bestaan.

1.5 Weinig lidstaten hebben het Verdrag van Den Haag inzake het op onderhoudsverplichtingen toepasselijke recht geratificeerd, maar de meeste lidstaten (17 van de 25) hebben wél het Verdrag inzake de tenuitvoerlegging van beslissingen over onderhoudsverplichtingen geratificeerd. Doordat wordt geschermd met de voorbehouden die daarbij zijn aangetekend of gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om tegen een in het buitenland genomen beslissing *a priori* bepalingen van binnenlandse openbare orde in te brengen, kan het evenwel onmogelijk blijken om een dergelijke beslissing ten uitvoer te leggen, al is deze afkomstig uit een andere lidstaat die partij is. Deze situatie belemmert het vrije verkeer van justitiële beslissingen binnen de Unie; deze belemmeringen moeten worden weggewomen.

1.6 Het Comité verzoekt de Raad dan ook om zijn goedkeuring te hechten aan de voorgestelde verordening, die voorziet in rechtszekerheid en in praktische en grensoverschrijdende maatregelen van tenuitvoerlegging ten behoeve van Europese alimentatiegerechtigden.

1.7 Tot slot verzoekt het Comité de regeringen van het Verenigd Koninkrijk en Ierland om na te gaan of zij door deze verordening kunnen worden gebonden („opt in”). De regering van Denemarken wordt opgeroepen tot het vergemakkelijken van de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake alimentatieuitkeringen, overeenkomstig het door dit land geratificeerde Verdrag van Den Haag inzake de tenuitvoerlegging van onderhoudsverplichtingen. Ook zou de Deense regering moeten overwegen om hiertoe op *ad hoc*-basis met andere lidstaten samen te werken als haar een verzoek tot uitvoering van een beslissing wordt voorgelegd.

2. Het Commissievoorstel

2.1 Achtergrond van het Commissievoorstel en internationale aspecten

2.1.1 In het op 30 november 2000 vastgestelde programma voor wederzijdse erkenning in burgerlijke zaken wordt opgeroepen tot de afschaffing van de *exequatur*-procedure voor alimentatiegerechtigden die een beroep moeten doen op „verordening Brussel I”⁽¹⁾ betreffende de wederzijdse erkenning van beslissingen in burgerlijke en handelszaken. Bovendien geeft dit programma aan dat het nodig kan zijn om in het kader van harmonisatie van de procedures een aantal procedurenormen vast te stellen en om te streven naar een optimale doeltreffendheid van de tenuitvoerlegging in de aangezochte staat van justitiële beslissingen die in een andere lidstaat zijn genomen, met name door de vermogensbestanddelen van de schuldenaar vast te stellen.

2.1.2 De wederzijdse erkenning moet nog plaatsvinden in het kader van justitiële samenwerking tussen de lidstaten en door middel van harmonisatie van de collisieregels.

2.1.3 De Conferentie van Den Haag voor internationaal privaatrecht werkt aan de modernisering van de bestaande verdragen. Volgens de Commissie zijn de Europese en de internationale inspanningen op dit gebied complementair, aangezien de Conferentie van Den Haag het mogelijk maakt om in de toekomst met derde landen samen te werken en wellicht tot resultaten leidt die later in de EU kunnen worden toegepast.

⁽¹⁾ Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

2.2 Doelstellingen van het Commissievoorstel

2.2.1 Het Commissievoorstel heeft tot doel alle hinderpalen uit de weg te ruimen voor het innen van alimentatievorderingen in een bepaalde lidstaat van de EU door een in een andere lidstaat woonachtige alimentatiegerechtigde.

2.2.2 Alimentatiegerechtigden moeten zonder kosten een titel kunnen verkrijgen die zonder belemmering binnen de Europese justitiële ruimte executeerbaar is en tot de regelmatige betaling van de verschuldigde bedragen kan leiden.

2.2.3 Een uniform en ambitieus instrument dat alle relevante terreinen van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken bestrijkt, is beslist noodzakelijk vanwege het ontbreken van een geharmoniseerde regeling. Onder „alimentatie” en „alimentatiegerechtigde” wordt in elk land iets anders verstaan. De mogelijkheid om de tenuitvoerlegging van een justitiële beslissing tegen te gaan, vloeit voort uit de voorbehouden die zijn gemaakt bij het Verdrag van Den Haag van 1973 (artikel 26), dat momenteel voorrang heeft op het communautair recht. Er wordt voorgesteld om deze uitzondering — waarin artikel 71 van de verordening Brussel I voorziet — af te schaffen en door een *ad hoc*-instrument voor het innen van alimentatievorderingen te vervangen.

2.3 Inhoud van het Commissievoorstel

2.3.1 Harmonisatie van de collisieregels. Als het toepasselijk recht wordt bepaald door geharmoniseerde regelgeving, vergemakkelijkt dit het verkeer van beslissingen die worden genomen op grond van een wetgeving die voldoende en onbetwistbare banden heeft met de gezinssituatie van schuldeiser en schuldenaar.

2.3.2 Erkenning en rechtstreekse tenuitvoerlegging van de justitiële beslissing op het gehele grondgebied van de Europese Unie.

2.3.3 Uitvaardiging van concrete maatregelen van tenuitvoerlegging door de staat waar de schuldenaar woonachtig is, met inbegrip van het verkrijgen van toegang tot informatie over de financiële situatie van de schuldenaar en het vaststellen van juridische instrumenten waarmee bedragen rechtstreeks van salarissen en bankrekeningen kunnen worden afgeschreven.

2.3.4 Versterking van het bevoorrechte karakter van alimentatievorderingen en intensivering van de justitiële samenwerking in burgerlijke zaken: met het oog hierop zijn modellen van geharmoniseerde akten bij de verordening gevoegd.

3. Algemene opmerkingen

3.1 Het Comité erkent de noodzaak en het proportionele karakter van dit specifieke verordeningvoorstel inzake het grensoverschrijdend innen van alimentatievorderingen. Als *lex specialis* prevaleert dit voorstel boven de algemene bepalingen inzake samenwerking in burgerlijke zaken. Het voorstel vestigt opnieuw het primaat van het communautair recht op een terrein dat daar door toedoen van de lidstaten tot dusverre niet

onder viel, maar zonder daarvoor het nationale recht van de lidstaten te wijzigen.

3.2 De voorgestelde modaliteiten voor de vaststelling van het vermogen van de schuldenaar en voor afschrijvingen vormen een waarborg voor de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer en de vertrouwelijkheid van de gegevens. De schuldenaar dient de schuldeiser en het gerecht van oorsprong evenwel in kennis te stellen van elke wijziging inzake werkgever of bankrekening.

3.3 De verordening reikt de alimentatiegerechtigde oplossingen aan, maar laat daarbij het recht van de schuldenaar om voor het gerecht van oorsprong de vordering te betwisten of herziening van het bedrag te eisen, onverlet. Een verzoek tot herziening schort alle maatregelen van tenuitvoerlegging op.

3.4 De tenuitvoerleggingsprocedure is die van de lidstaat waar de beslissing ten uitvoer moet worden gelegd, ongeacht in welke lidstaat de beslissing is genomen.

3.5 Dankzij de voorafgaande publicatie van een groenboek⁽²⁾, de organisatie van raadplegingen en deskundigenvergaderingen en een onderzoek naar de situatie in elk van de lidstaten, kon een samenhangend, helder en praktisch voorstel worden uitgewerkt waarmee de nog bestaande belemmeringen voor het grensoverschrijdend innen van alimentatievorderingen moeten kunnen worden weggenomen.

4. Specifieke opmerkingen

4.1 Artikel 3

Het Comité is van oordeel dat de plaats waar de alimentatiegerechtigde zijn gewone verblijfplaats heeft, de doorslag moet geven bij de beslissing welk gerecht bevoegd is om uitspraak te doen op het gebied van onderhoudsverplichtingen. Het stelt daarom voor de alinea's a) en b) om te wisselen.

4.2 Artikel 15

Het Comité is van mening dat de alimentatiegerechtigde zich steeds moet kunnen beroepen op de wetgeving volgens welke hij/zij recht heeft op alimentatie, zonder dat de tegenpartij daartegen bezwaar kan aantekenen op grond van een andere wetgeving die de alimentatiegerechtigde dat recht ontzegt, tenzij een krachtens deze verordening erkende dwingende reden van openbare orde wordt opgeworpen.

4.3 Artikel 35

Het Comité is van oordeel dat een opdracht tot tijdelijke bevroering van een bankrekening, niet het volledige bedrag op die rekening mag betreffen, maar beperkt moet blijven tot de bedragen die nodig zijn om aan de alimentatieverplichting te voldoen. Zo wordt voorkomen dat de rekeninghouder gedurende onbepaalde tijd, nl. totdat een beslissing ten gronde wordt gegeven, niet in zijn levensonderhoud kan voorzien. Zonder die beperking zou een dergelijke maatregel duidelijk niet in verhouding staan tot het nagestreefde doel.

Brussel, 20 april 2006

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
A.-M. SIGMUND

⁽²⁾ COM(2004) 254 final.